

Eötvös József nevelésről-oktatásról: „A nevelés tehát, meggyőződésünk szerint, minden haladásnak első, egyedül biztos alapja, és azon meggyőződés, hogy haladnunk kell, csak arra int, hogy a nevelésről gondoskodjunk. A gyermek érzelmeit kell elsősorban nevelni, hogy értsen »a szív nyelvén«. Nagy szerepe van a nevelői eszközöknek, a személyes példának és a mesék hőseinek... Az anyagi szabadságot csak akkor vívhatja ki a nép, ha szellemi szabadságát már megszerezte.”

Az „Eötvös József” Cigány–Magyar Pedagógiai Társaság idén már a 25. évébe lépett. Közjőért végzett tevékenységét Eötvös József nemzetről, kisebbségekről, nevelésről vallott nézeteinek szellemében, a minden gyermek számára minőséget és egyenlő esélyt biztosítani kívánó elvek alapján kezdte el és folytatja mind a mai napig. Annak ellenére, hogy az elmúlt negyed század folyamán ebbeli törekvéseihez a szükséges támogatást többnyire nem kapta meg, a Társaságot alkotó legkiválóbb magyar pedagógusok és a kis számú, de egyre gyarapodó cigány kollégáink munkája nyomán számottevő eredményekről szólhatunk.

„Cigány kultúra integrálása az intézmény legitimálta kultúrába, az etnikumok békés egymás mellett élésének előmozdítása, művelődési eszközökkel” megvalósítására hét megye 15 településén és a fővárosban bázisintézményeket hoztunk létre, és átfogó kutatást, kísérletet folytatunk. A cigány szakértelmiség és művészértelmiség kinevelése érdekében országos beiskolázású, bentlakásos, érettségire épülő közép- és felsőfokú állami végzettséget adó színész- és filmes képzésünkön államvizsga-tantárgyként oktatjuk a cigány kultúra- és művelődési ismereteket. 120 végzett tanítványunknak mintegy fele kulturális területen, a média és a színház világában, másik fele az oktatásügyben, illetve vállalkozóként dolgozik. *Példaképek, sikeres életutak* című filmsorozatunk róluk szól. A családokkal való intenzív kapcsolat eredménye az is, hogy a kormány által meghirdetett közigazgatási tanfolyamra 450 fő jelentkezett és 250 fő megkapta azt az oklevelet, amely köztisztviselői munkakörre jogosít. Sajnálatos, hogy ezen egyetemet, főiskolát végzett cigány fiatalok negyede kapott csak munkát.

A cigányság szülőföldjének, hazájának és anyaországának tartja Magyarországot, amit a közös történelem, esetenként a nemzeti célokkal való azonosulás példáz. A cigányság európai üldöztetése idején királyaink menlevelet, védelmet adtak az idejőtteknek. A cigányság a társadalmi munkamegosztásból ősi mesterségeinek gyakorlásával, a nemzeti függetlenség védelméből a Bocskai-felkelésben, a Rákóczi- és a '48–49-es szabadságharcban és az '56-os forradalomban való részvételével állt helyt. A reformországgyűlések történelemformáló lendületéhez és atmoszférateremtő erejéhez Bihari János és zenekara is hozzájárult. A XVIII. század végétől két századon át a magyarság és a cigányság alkotóerejének közös gyümölcse a méltán világhírűvé vált cigányzene. Londonban júliusban a 12 legjobb világzenei album közé beválasztották a *Rendhagyó primástalákozó* című lemezt.

Az utóbbi húsz év során több esélyegyenlőséget célzó rendelkezés született, amelyek egy része látszatintézkedés volt, s szociális és oktatásügyi szempontból továbbmélyült a szakadék, és a magyar történelem előző századaihoz képest romlott a társadalmi kohézió, a bizalom, a szolidaritás, a hazához való tartozás biztonsága. A nemzeti tanévnyitón meghirdetett „Minőség és esély minden gyermeknek” nevelési és oktatási program új perspektívát kínálhat mind az ország válságból való kilábalásához és felemelkedéséhez, mind a többség és kisebbség közötti harmonikus együttműködés, társadalmi béke megteremtődéséhez. Társaságunk nevében e cél eléréséhez kívánunk minden pedagógusnak és gyermeknek boldog új, eredményes tanévet.

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XII. évfolyam 7. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány megbízásából kiadja a Napkút Kiadó Kft. Megjelenik évente tízszer.

Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztők: **Bába Szilvia** (művelődés), **Balázs Géza** (nyelvművelés), **Bognár Antal** (évkönyv), **Borbély András** (próza), **Elek Szilvia** (zene), **Király Farkas** (vers), **Kovács Ildikó** (szöveggondozás), **Prágai Tamás** (dokumentum), **Sebeők János** (környezet), **Szondi Bence** (törvényt), **Vincze Ferenc** (műbírálat), **Wenhner Tibor** (művészet).

Szerkesztőségvezető: **Szondi Eszter**. Terjesztés: **Németh Lóránt**.

Napkút-kör: **Csűrös Miklós, Gazdag Dávid, Gráfik Imre, Hankiss Elemér, Dr. Koncz Gábor, Radnóti Zsuzsa, Rakovszky Zsuzsa, Konrad SutarSKI** (tiszteletbeli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6. mf. sz. 29. • Telefon/fax: (1) 225-3474

E-mail: napkut@gmail.com • Honlap: www.napkut.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

Kerékgyártó István és Rácz Gyöngyi
köszöntője borítóbelső

Nemzetről, nemzetiségről

Eötvös József: Én is szeretném 3

Bevezető

Rácz Gyöngyi: Az Eötvös Társaság 25 éves. . . 4

Újpest cigányai

Molnár István Gábor: Lokálpatriótává vált
betelepülők 19

„Munkalehetőség nélkül minden erőfeszítésünk
csepp a tengerben” (Csóka János Pállal
Váradi Krisztina beszélget) 42

Gyermekhangra

Lakatos Menyhért: Hét szakállas farkas 45

Choli Daróczi József: Altató 46

Kovács József Hontalan: Első hó. 47

Gyermekművészet - Művészetpedagógia

Rácz Gyöngyi: Cigány kultúra
és művészeti nevelés 48

Kerékgyártó István: Tehetségfelszabadító
művészetpedagógia 50

Nagy Ferenc: A Társaság
művészeti tevékenysége 57

Vámos Józsefné: Óvodai ábrázolás
a gyakorlatban 65

Solymosi Imréné: A boldogan végzett munka
kreatívvá és sikeressé tesz 74

Somody Beáta: Értékelés, értékkeremtés . . . 76

Tárlat

Gyermekrajzok (színes melléklet)

Kerékgyártó István: Molnár István Gábor
fotóművészetéről 82

Molnár István Gábor fotói (fekete-fehér melléklet)

Hangszóló - Cigányzene

Ady Endre: Dankó 89

A primások királya (Boross Lajossal
Molnár István Gábor beszélget) 91

Kárpáthy Gyula: „Magyar Imre művészete...
Magyarország olyan értéke,
amit féltőn meg kell becsülnünk.” 94

Fátyol Tivadar: Cigányzene, cigány népzene,
zenész cigányok 97

Kárpáthy Gyula: A „Szürke eminenciás”
és a tanítvány. 102
ifj. Boros Mátyás: Cigányzenészek
régen és ma. 105
Erdős István: Nem forog a cigánykerék. . . . 111
Csemer Géza: Beszéljünk a cigányzenéről. . 123
Molnár István Gábor: Újpest . . hátsó borítóbelső

Illusztrációk

Molnár István Gábor fotói
2, 47, 90, 93, 96, 101, 110, 122, 132

E számunk szerzői. 75

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 47.

Jan Wagner: Quittenpastete
(Az Országos Idegennyelvű Könyvtár
5. műfordítás-pályázatának anyaga)

A Társaság emblémája:
Péli Tamás grafikája

Honlap: www.eotvostarsasag.hu
E-mail: eotvos.tarsasag@hdsnet.hu

Összeállította:
Rácz Gyöngyi és Kerékgyártó István
A fényképeket készítette:
Molnár István Gábor

A szám megjelenését
az „Eötvös József” Cigány–Magyar Pedagógiai
Társaság támogatta.

NAPÚT

**Irodalom, művészet,
környezet**

XII. évfolyam 7. szám

**Az Eötvös Társaság
25 éves**

Ablakos Lakatos Dezső

Rostás Krisztina